

Dreptul de alegător dietal.

Când și cum se compun listele electorale?

De Dr. Romul Bolla.

I.

Dieta nefericitului regim coaliționist a fost dizolvată. C-a nouă încă nici nu s-a convocat și țara se află deja în mijlocul unei campanii electorale inverșunate.

Partidul național român din Ungaria și Transilvania încă și-a pus candidați naționali în cele mai multe cercuri electorale, locuite de Români.

Mai mult, ca de altădată se întreabă oamenii, că: *cine are drept de alegător, cari sunt aceia, cari la alegerile, ce vor urma, și-or putea da votul?* Răspunsul scurt și cuprinzător este, că numai aceia ar putea vota la alegerile viitoare, cari sunt luați în listele electorale valabile pe anul 1910.

De multe ori am dat expresiune convingerii mele, că toată politica activistă a noastră pe lângă solidaritatea absolut necesară, numai atunci când se putea arăta succese mai vădite, dacă ne îngrijim de compunerea, respectiv rectificarea corectă a listelor electorale. În zadar am avea cercuri electorale cu majoritate de alegători români pe baza legii esistențe electorale, căci n-a ajunge nimica, dacă în lista electorală nu s-a validat la timpul său majoritatea românească.

Pot afirma din praxă, că în foarte puține locuri se îngrijesc intelectualii noștri de compunerea listelor. Pot afirma și aceea, că în cele mai multe cazuri, atât Românii noștri de pe sate, cât și organele oficioase privesc într-un eventual protest în contra compunerii incorecte, un atac îndreptat în contra administrației. Ceea-ce este o greșală enormă!

Trebuie să știe toți luptătorii

s'eagului partidului național român, că lupta pentru dietă se începe la compunerea, respective, rectificarea listelor. Prima oară la compunerea listelor avem să ne validăm în activitatea noastră parlamentară și numai în al doilea rând la alegeri.

Precum este deja cunoscut tuturor, în lunile Martie și Aprilie umblă comisiunile de conscriere în cercurile electorale spre a rectifica listele.

Listele compuse în mod interimsal se espun publice, numai decât după ce comisiunea de conscriere și-a sfârșit lucrările. Cel mult la 5 Maiu a fiecărui an trebuie să fie publicate listele în fiecare comună (oraș) mare și la sediul fiecărui notariat cercual. Listele stau espuse până în 26 Maiu adică 20 zile. În timpul acesta se fac recursurile necesare în contra incorectităților.

Cu considerare la apropierea termenului de 5 Maiu și cu considerare la marea însemnătate a listelor electorale, află de potrivit timpul a da unele îndrumări referitoare la compunerea listelor, mai ales pentru poporul nostru de la sate, asupra cărora atrag deosebita atențiune a frunțșilor noștri și indeosebi a comitetelor noastre centrale electorale comitatense.

De la partidul național român. Comisia de 7 a comitetului central electoral, a ținut continuativ ședința Marti, Mercuri și Joi, 19 până 21 Aprilie 1910, dezbătând toate detaliile campaniei electorale, ce ne așteaptă.

Chestiile de căpeterie, după »Drapelul«, au fost următoarele: manifestul electoral, stabilirea definitivă a listei de candidați și peste tot designarea cercurilor electorale, unde lămă lupta sub steagul partidului național român și a cercurilor electorale, unde eventual se pot face unele acorduri în sensul concluzelor conferenții

naționale. În toate chestiile de importanță a ajuns comisia la perfect acord.

Redactarea definitivă a manifestului se va încheia în cele mai apropiate zile așa, că manifestul se va publica necondițional deodată în toate ziarele noastre în numărul de Paști. (1-ma Maiu st. n.) Tot în legătură cu acest manifest se va publica și lista oficială de candidați ai partidului național român.

Comitetul central electoral român al comitatului Brașov, precum ni-se comunică, încă n-a decis definitiv, că ce ținută vor avea să observe alegătorii români la alegerile, ce ne stau înainte și cari probabil se vor întâmpla pe la începutul lui Iunie.

A decis însă comitetul să provoace și prin aceasta și provoacă pe fiecare alegător român din cele 4 cercuri electorale ale comitatului, să nu se angajeze în nici o parte, și fără știrea comitetului central electoral al comitatului să nu facă nici un pas în cestia alegerilor.

Comitetul va îngriji, ca fiecare alegător pe calea subcomitetului electoral din comuna sa să se destul de timpuriu informat, ce are să facă și cum să procedă la alegeri.

Comitetul central electoral atrage totdeodată atențiunea președinților comitetelor electorale asupra formării listelor electorale, cari tocmai acum sunt în lucrare. Li roagă să înscrie pe toți membrii îndreptățiți respective să-i reclame. Comitetul central stă la dispozițiune cu sfat și faptă pentru fiecare alegător.

Maiestatea Sa la Budapesta. Maiestatea Sa va veni în luna Mai la Budapesta și va rămânea aici câțva timp. O foaie semioficioasă anunță, că Maiestatea Sa va veni între 8—14 Maiu c. Ziua sosirii nu e fixată încă, nici nu se știe cât timp va rămânea Maj. Sa în capitală. Se crede, că 4—5 săptămâni.

Se vorbește apoi, că în acest timp vor fi primiți în audiență mai mulți poli-

ticiani maghiari, pentru ca Maj. Sa să-ș câștige o convingere clară asupra situație și să se delature unele greutăți, ce par a se ivi din cauza amestecului prea agresiv al lui Tisza în mersul afacerilor politice.

Din congregații. În adunarea comitatenză a comitatului Târnavei-mici — despre care am dat știre — au luat cuvântul dintre membrii români d-nii S. Caluș și Dr. Romul Bolla, cari au accentuat punctul de vedere al partidului național român.

Șovinistii s'au aflat jigniți de cele rostite de cei amintiți mai sus și au produs o gălăgie și târâboiu, ca și când ar fi numai al lor întreg comitatul.

Campania electorală.

Candidarea Drului Iuliu Maniu.

Blaj, 22 Aprilie c.

Oaspeți dragi ne-au sosit azi la Blaj. O deputație de peste 90 de membrii, emisă din partea alegătorilor cercului Vințul-de-jos, a venit și a oferit candidatura de deputat iubitelui nostru Dr. Iuliu Maniu. Actul s-a petrecut la hotelul »Universe«, unde, pe lângă deputație, se adunaseră încă câteva sute de oameni. D-l Dr Maniu a fost invitat de o deputație și făcându-și intrarea în sală, între aplauze, a fost salutat în cuvinte însuflețite de bătrânul preot Nicolae Maniu din Vinț. A luat apoi cuvântul canonicul Dr. Izidor Marcu, care, în numele alegătorilor români din Blaj felicită pe alegătorii din cercul Vinț, pentru fericita idee, de a candida pe unul din cei mai buni și mai vrednici fi ai poporului nostru, pe Dr. I. Maniu, și îndeamnă la tărie în luptă și la dorște succes.

A ținut apoi o frumoasă și entusiasmă vorbire, candidatul Dr. Maniu. Mulțumeste pentru candidare și declară că primește și a fi candidat la Vinț, enunțând că va lupta pentru drepturile poporului românesc. A trecut apoi la descrierea situa-

Despre marinimie.

De Mark Twain.

Toată viața mea, încă din tragedă copilărie, m-am ținut de obiceiul de a ceta într-o carte, unde erau adunate o sumedenie de anecdote; ceteam cu mare plăcere acea colecțiune, parte, ca să-mi petrec, parte, ca să scot învățături din ele. Une ori, când eram prea aspru în judecarea oamenilor, pe cari li cunoșteam, aruncam ochii în acea colecțiune, și îndată, ca prin minune, dispărea aspra mea apreciere. Alte-ori, când simțeam, că sunt egoist, că lucrez rău sau fără nobleță, apucam colecțiunea mea de istorioare, și aceasta imi spunea îndată, ce să fac, ca să-mi redobândesc mulțămirea și împăcarea mea sufletească. De multe ori ași fi dorit ca aceste anecdote interesante să fi fost ceva mai lungi, și astfel mă hotărli în cele din urmă să născocesc câte ceva pentru a le completa. Mă pusei pe lucru, și după multă bătaie de cap reușii cu hotărârea mea. În cele ce urmează voi spune acele anecdote și totodată, ca continuare, la flecare voi arăta și rezultatul muncii mele.

1. Cățelul recunoscător.

Un medic bun la inimă (care a ceta multe cărți) găsi odată un cățel fără stăpân, și ceea-ce era mai trist, cu un picior rupt; luă cățelul, îl duse la sine acasă, și după ce l-a ținut o bucată de vreme, l-a tămăduit pe deplin și în cele din urmă îi dădu drumul să se ducă în plata sfinților. După câteva zile, când medicul deschise ușa să plece în treaba lui, zări dinaintea ușii, cățelul ce-l vindecase mai dăunăzi. Aștepta bietul cu multă răbdare pe doctorul, având ca tovarăș pe un alt cățeluș, care cine știe prin ce întâmplare își rupsesese și el un picior.

Medicul se minună, și fără să piardă multă vreme, făcu eale de lipsă sârmanului dobitoc, îl vindecă, și în urmă fu cuprins de o adâncă mulțămire sufletească, pentru că prevedința prin cele întâmplare a vrut să stabilească învățătura, că... etc.

Continuare.

A doua zi, marinimosul medic văzu înaintea ușei sale pe cei doi căni vindecați, iar lângă ei zări alți doi căni schilodiți. Li vindecă și pe aceștia, și tus patru plecară în calea lor, iar medicul rămase mulțămit, și se mira foarte mult de această

întâmplare. Trecu încă o noapte și veni iarăși dimineața. Înaintea ușei sale vedeau cei patru căni însăntoșați, în tovarășie cu alți patru căni, cari trebuiau vindecați. Trecu și această zi, și în dimineața următoare așteptau pe trotoar înaintea ușei medicului 16 căni, între cari opt schilodiți. Erau mulți, și împedecau calea trecătorilor. Până pe la amiază li vindecă și pe acești căni, dară de astădată mulțămirea sufletească a doctorului se prefăcu în neliniște, așa încât începu să gândească, că trebuie să fie vrun lucru drăcesc la mijloc. În ziua următoare răsărind soarele, arunca lumina sa veselă peste 32 de căni, între cari 16 cu picioarele rupte, cari umpluseră trotoarul astfel, încât trecătorii trebuiau să ocolească prin mijlocul drumului. Urletul cănilor schilodiți, lătratul vesel al celor vindecați și vorba oamenilor, cari se oprișeră în loc, alcătuiau o gălăgie nespuse de mare, și astfel se închiease calea, că pe acea stradă nu mai era cu putință să umble cineva. Bunul medic își luă pe lângă sine doi asistenți cu plată, și până câtră seară vindecă toată droaia de căni, dar totuși a fost atât de cu minte, încât s-a lăsat de »biserica« sa, pentru ca la ori-ce întâmplare să nu fie împedecat de așiputea spune convingerea sa în toată libertatea.

Toate lucrurile însă își au marginalelor. Astfel, când zări medicul de nou dimineața ușei sale un hăituc mare de căni, cari urlau și lătrau, șutul și amărât în sine, zise: »Sunt convins, că cetirea cănilor m-a zăpăcit; cărțile conțin numai părțile cele mai frumoase ale întâmplărilor, și tocmai când ar fi să te învețe ceva, se curmă frul istorisirii. Aduceți-mi pușca, căci m-am săturat de tot!«

El eși cu arma în mână, dar din întâmplare călcă pe coada cățelului, pe care l-a tămăduit mai întâi și cum îl călcă, acesta se întoarse furios și-l mușcă de picior. Cum va fi fost de rând, această întâmplare a iritat atât de mult pe medicul încât înnebuni. După patru săptămâni, pe când marinimosul medic era în agonie, chemă la sine pe jainicii săi prietini, și le zise:

»Feriți-vă de cărți. Ele spun lucrurile numai pe jumătate și dacă de aci înainte vr-un nenorocit vă va cere ajutor, și voi nu veți ști ce să faceți, și nu veți ști ce urmări are să aibă bunăvoința voastră, atunci nu mai pregețați, luați-vă arma, și pusați-l!«

Vorbind acestea, își întoarse fața, cătră părete și muri.

ției politice, prezentându-o în colori adevărate. A accentuat necesitatea arzătoare pentru Români a menținerii partidului național și a solidarității, apoi necesitatea democratizării țării prin introducerea votului universal, egal și secret.

Arată mai departe, că lumea se teme, că se va înșela în guvernul lui Khuen, cu privire la o epocă democratică și loială, prin amestecul lui Tisza, contra căruia Români se vor lupta din răsuferință.

Desminte apoi știrea, că s-ar fi făcut pact între guvern și partidul nostru și îndeamnă la luptă.

Discursul d-lui Maniu a fost des întrerupt de vii aplauze și aprobări și în urmă publicul i-a făcut ovații entusiaste.

După vorbire s-a stabilit textul apelului către alegători, care e următorul:

Români! Celăleni!

Să ținem sus steagul birurilor al partidului național român! Acest steag sfânt al libertății și frăției să-l încunjurăm cu toții și să-l ducem cu mândrie din nou la biruință! Să ne dăm cu toții votul candidatului partidului național român!

Să trăiască candidatul nostru de deputat:

Dr. Iuliu Maniu,

care cu inima caldă și neînfrântă tărie luptă pentru înaintarea neamului românesc, pentru binele poporului și al țării.

Veniți toți cu noi pe calea dreptății!

Cine își iubeste neamul!

Cine vrea dreptate și libertate!

Cine pe sine se cinstește și mărirea națiunii noastre și a țării dorește: Cu noi va fi!

Comitetul electoral al cercului

Vințului-de-jos

De asemenea se trimit două telegrame președinților partidului și clubului naționalist, de următorul cuprins:

George Pop de Băsești

Băsești.

Delegații alegătorilor români din cercul Vințului-de-jos, veniți la Blaj pentru a oferi candidatura fostului deputat Iuliu Maniu, împreună cu întreaga adunare înfrunită spre acest scop, vă asigură neclintita lor alipire și neștrămutata credință către partidul național român.

Biroul.

Dr. Teodor Mihali, avocat

Dej.

Delegații alegătorilor români din cercul Vințului-de-jos, veniți la Blaj pentru a oferi candidatura fostului deputat Iuliu Maniu, împreună cu întreaga adunare înfrunită spre acest scop, exprimă admirația lor pentru lupta purtată cu deplină bărbăție. Vă asigură neclintita lor alipire și neștrămutata credință către partidul național român.

Biroul.

Deputația Vințenilor a plecat din Blaj

foarte satisfăcută și cu dorul de luptă și de victorie, ceea-ce-le-o dorim din inimă.

Târnaveanul.

Din Făgăraș.

— Candidarea lui Széll-tatăl. —

— Aprilie c.

Ceea ce-și permit șovinistii mititei de prin Făgăraș față de învățătorii noștri români, întrece toate marginile buneii cuviințe și ale seriozității. Este știut, că în cercul electoral prim al Făgărașului, va candida, contra lui Dr. N. Șerban, tatăl fișpanului din Făgăraș, bătrânul Széll...

Ca un fișpan să-și candideze în comitatul său pe un fiu, asta mai merge. Dar ca un fișpan-fiu să-și căpătuiască bătrânețele tatălui său, alegându-l deputat în propriul său comitat, asta numai în Făgăraș se mai poate pomeni. Pentru reușita bătrânului Széll, unealta fișpanului-Széll, inspectorul reg de școale Szabó, prin reuniunea învățătoarească comitatensă, a dat o circulară teribilă, către toți învățătorii, de stat, comunali și confesionali, că pe Joi în 28 Aprilie la 10 oare, toți învățătorii să se prezenteze la școala de stat din Făgăraș în număr complet, ca apoi la 11 oare să meargă cu toții, în corpore, să se prezente și recomande protecțiunii Măriei Sale, designatului candidat de deputat dietal, tata-Széll. Pe cât e de cutezată și de ridiculă această terorizare asupra bieților învățători confesionali, pe atât mai mare va fi durerea și rușinea, dacă se va afla vr-un învățător român confesional, care să se lase terorizat de o astfel de circulară. Nici unul să nu urmeze ademenirei, căci pe lângă, că e vorba de prestigiul învățătoarească, în 28 este și sărbătoare, e »Joi cea mare«, când fiecare învățător confesional român nu poate lipsi dela biserică.

Se vorbește, că această »adunare de candidare« va avea scene duioase comico-patriotice. După ce »munka-párt« în comitatul Făgărașului nu s-a putut constitui și candidarea bătrânului Széll au făcut-o numai niște scribărași din cele cancelarii, apoi bătrânul Széll va veni în adunarea din chestie și pro-formă va mulțumi frumos de candidare și va recomanda în locul său pe »Verner Gyula«. Dar atunci un patriot »bestelat« deja, cu lacrimi în ochi îl va ruga, să nu abziră, să nu ne părăsească, să fie candidatul Făgărașenilor contra lui Șerban. Iar bătrânul Széll se va lăsa înduplecat și -- va primi. Astfel se vor salva aparențele, că nu fiul ci alegătorii l-au candidat. Și apoi vor urma sărutările patriotico-jidane.

Sperăm, că învățătorii noștri își vor vedea în ziua aceea de școală și de biserică și vor lăsa pe patrioții jidano-maghiari să-și petreacă neconturbați.

Le sub munte.

Din Făgăraș ni-se mai scriu următoarele:

Inspectorul reg de școale Szabó Elemér a început să colinde pe la învățători, cortesind în favorul candidatului guvernamental. În drumul său împarte învățătorilor apelurile esmise de presidiul reuniunii gen. a învățătorilor (fogarasi ált. tanító-egyesület), prin care, această reuniune învățătoarească se amestecă în politica militantă, trecând astfel limitele satutelor sale. Pe ziua de 28 l. c. n. Joi la 11 oare a. m. este convocată la Făgăraș o adunare de alegători, pentru a se publica numele candidatului oficios!

Învățătorii români din comitatul Făgărașului să fie cu minte! Să nu-și uite, că inspectorul reg. de școale și în special Szabó Elemér, care le-a făcut atâta amărăciune sufletească, nu-și poate lua rolul de cortes electoral, și nu-i ieste iertat să bage politica în sanctuarul școlii! Candidații noștri dela centru să denunțe ministrului de culte acest caz și să ceară tragerea lui în cercetare disciplinară!

In cercul Cărășeului.

Bărbații de încredere și alegătorii cercului electoral al Cărășeului (comit. Sătmár) sunt rugați a se prezenta pe a treia zi de Paști, la 2 oare după amiază în curtea casei parohiale din Lipáu (Sz-Lippó), unde d-l Constantin Lucaciu candidatul partidului nostru își va desfășura programul și se va întregi comitetul.

Borlești, Aprilie 1910.

George Șuta,

prezid. comitetului executiv.

In cercul Beiușului.

Părintele Dr. Vasile Lucaciu, însoțit de mai mulți fruntași, și-a început turneul electoral în cercul Beiușului. În vorbirile sale d-l Dr. Lucaciu va răspunde declarațiilor lui Tisza, privitoare la chestia de naționalitate, apoi va vesteji noul rol al lui Mangra.

In cercul Aleșd.

Candidatul național al cercului Aleșd (comit. Bihor), d-l Corman-Alexandrescu își face acum turneul în comunele din cerc.

Contracandidați sunt: justhistul Farkasházy, care a reprezentat cercul în ciclul din urmă și Dr. Schwartz István, proprietar, de partidul muncii.

Candidarea lui Dr. Vlad.

Membrii partidului național din cercul Orăștiei, în o consfătuire, ce au avut-o zilele aceste, au decis ca pe Marți, a treia zi de Paști să proclame în cerc candidatura d-lui Dr. Aurel Vlad. D-l Vlad își va ținea în curând discursul de program.

Inchiderea corpurilor legiuitoare române.

În ședințele de Sămbătă ale camerei și senatului român s-a dat cetire mesajului de închidere, în care se aruncă o privire asupra lucrărilor sesiunii ultime parlamentare. Reținem din acest mesaj următoarele părți:

»Legea pentru reorganizarea Curții de Casație a dat celei mai înalte instanțe judecătorești un așezământ potrivit cu menirea ei. Complectându-se astfel reforma întreprinsă prin legea judecătorilor de coale și prin legea privitoare la reorganizarea tribunalelor și a curților de apel, toată justiția a fost pusă pe o temelie traică și dreptatea va putea să fie împărțită mai bine și cu mai multă înlesnire.

Legea repauzului duminical, a cooperativelor de meseriași, a locuințelor ieftine, precum și legea pentru vânzarea de către comune a lemnelor din pădurile statului, vor înlesni traiul unei însemnate părți din muncitorimea orașelor noastre.

Inființarea Casei pădurilor și întocmirea unui nou cod silvic răspund unei nevoi de mult simțită și ocrotesc o ramură de seamă a avuției naționale.

Grija, pe care ati purtat-o în totdeauna finanțelor statului s-a adevărat și de astădată prin asigurarea echilibrului bugetar și prin îmbunătățirea organizației noastre financiare. În deosebi legea privitoare la fondul de rezervă al tezaurului public va da cele mai bune roade.

Noile linii de drum de fier, pe care le ati votat și creditele puse la dispoziția căilor de comunicație vor da un avânt puternic dezvoltării noastre economice.

Iar convențiunile de comerț încheiate cu Austro-Ungaria ca și cu alte state vor avea o înrăurire fericită nu numai asupra comerțului și industriei noastre, dar și în genere asupra raporturilor noastre internaționale.

Viul interes, pe care și de rândul acesta l-ati arătat scumpei mele armate, înzestrându-o cu toate cele trebuincioase apărării naționale, Mi-a adus o deosebită mulțumire. Puterea militară și neîncetata propășire a întregii noastre organizații naționale, ne cheazășuesc printre state situațiunea, ce se cuvine regatului nostru.

Vă mulțumesc pentru munca desfășurată în această sesiune și pentru concursul călduros, pe care l-ati dat guvernului meu, rog pe cel atotputernic să vă aibă sub a sa pază și să rezerve pentru România în acest an, care se arată atât de mănos, tot beșugul și toată fericirea.

Scrisoare din Cernăuți.

Sosirea studenților români din Iași. Arestarea unui nou spion rus.

22 Aprilie n 1910.

Astăzi au sosit aici studenții din Iași, fiind primiți cu o deosebită căldură din partea Românilor cernăuțeni. Eșind din gară studenții din Iași împreună cu publicul, care le-a eșit într-o întâmpinare, formând un impozant convoi, au pornit spre oraș. În tot decursul drumului corul combinat al studenților din Iași cu cel al studenților din Cernăuți cântă »Deșteaptă-te Române« și »Pe al nostru steag e scris unire«, stărnind admirația chiar și a străinilor.

Inima fiecărui Român trebuia să tresalte de bucurie și să se umple de nădejdi pentru un viitor mai bun, văzând grupată la un loc atâta studențime română, atât de conștie de rolul ei frumos, ce-i compete în conducerea viitoare a poporului român.

Cu pași rari, dar hotărâți, mergea convoiul de alungul stradelor jidovului Cernăuți — odinioară vestit cuib al plășilor moldoveni — atrăgând atenția tuturor asupra sa.

Ear »Deșteaptă-te Române« cântat de peste 200 de Români, însemna mai mult decât un marș național, el era vestitorul, care spunea cu atâta energie Jidovilor, spunea Rutenilor, Polonilor și tuturor străinilor pripășiți în vetrele românești, că s-a deșteptat și se va mai deștepta încă și Românul bucovinean și nu le va mai per-

2. Literatul bun de inimă.

Un tânăr sărac, care începuse să scrie și el câte ceva, umbla zadarnic zi și noapte să-și vândă manuscrisele sale. Mai pe urmă, când foamea îl înteași își luă inima în dinți, se duse la un autor cu renume, îi spuse acestuia starea sa mizerabilă, îi ceru sfat, și-l rugă de ajutor. Marinimosul autor își lăsa trebile sale deoparte, și începu să se uite peste manuscrisul desprețuit al tânărului începător. După ce îl cercetă cu deamăruț, strânse cu căldură mâna tânărului și zise: »Ideile nu le aflu tocmai rele; vino și luni pe la mine!« — Lunea viitoare bătrânul autor avea în mână un ziar și îl desfăcea încetinel, căci era încă umed, cum îl scosese de sub presă.

Tânărul, ajuns acum autor rămasă uitmit, când văzu în acel ziar chiar articolul, pe care-l scrisese el »Cum, și prin ce voi putea să-mi arăt recunoștința mea pentru această faptă nobilă!« zise tânărul cu lacrimile în ochi, și se aruncă la picioarele renumitului autor. Acest autor a fost vestitul Snodgras, iar tânărul corălit de foame a fost Snagsby, care mai târziu a devenit asemenea foarte renumit. Această întâmplare nostimă să ne fie de învățătură și totdeauna să stăm într-ajutor tinilor începători!

Continuare.

Peste o săptămână veni Snagsby la renumitul autor cu cinci manuscrise refuzate. Snodgras a fost de tot surprins, de oarece după cum știa din cărți, pe un tânăr silitor este de ajuns, dacă îl ajuți și îl împintenești o singură dată. Cu toate acestea cercetă manuscrisele, lăsa afară o mulțime de floricele, adause dela sine câteva vorbe și idei mai potrivite, și astfel reuși să publice două din ele.

N-a trecut mai mult de o săptămână, și recunoșcătorul Snagsby veni iarăși cu o droaie de manuscrise. Renumitul autor la început, când mai întâi s-a arătat binevoitor tânărului scriitor, a simțit o mare mulțumire sufletească, ba ce-i mai mult, în închipuirea lui se asemăna cu cei mai mari binefăcători din lume, despre cari cetise prin cărți. Acum însă, când se vedea în continuu chinuit de vizitele amicului său, veni la ideea, că el are să aducă la iveală un nou fel de binefacere în categoria faptelor nobile. În sufletirea, ce o simțise la început pentru acest tânăr, dispăru, căci nu-i mai era cu putință să se curețe de zelosul tânăr, care frumuseț de tot cu o răă violenție și cu o deplină încredere se ținea de el.

În cele din urmă lucrul ajunsese acolo, că tânărul scriitor călăria volnicește

pe gâtul renumitului autor. Toate încercările delicate, ce le-a făcut acesta, ca să se curețe de această molestare n-au avut nici o reușită. Într-o zi ca într-alta trebuia să-i dea sfaturi și să-l îmbărbăteze; a început odată a trebuit să continue, a trebuit mereu să mijlocească primirea articolelor în ziare, a trebuit în continuu să-i petecească scriptele, pentru a le face vrodice de cetit. Când odată tânărul scriitor se văzu în șea, își asigură existența printr-un singur lucru și anume prin aceea, că compuse o carte, în care descrie viața privată a renumitului autor; a descris-o însă cu mult sarcasm și cu picanterii ademenitoare. Această carte s-a vândut în număr mare de exemplare, dar a produs renumitului autor Snodgras atâta supărare, încât se bolnăvi de moarte. Pe când își da sufletul, a exprimat următoarele cuvinte: »Ah cărțile m-au zăpăcit; ele nu spun lucrurile până în capăt. Amicilor, ferii-vă de zeloșii autori tineri, și dacă Dumnezeu îi lasă să flămânzească, omul să nu încerce a-i scăpa de năcaz cu paguba și spre peirea lui!«

(Va urma).

mite în viitor să-și bată joc într-un mod atot de nerușinat de el, flu băștină al acestei nenorocite țări, ca până acum...

Ajunși în fața palatului național, oșpeții ieșeni sunt salutați în numele Societății pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina... De aici oșpeții merg la restaurantul Wroblewski, unde li s-a oferit un prânz din partea studențimei cernăuțene.

Pe semne trăim în epoca spionajilor și sești; aproape în fiecare săptămână poliția austriacă arestează pe câte un individ, despre care apoi perchezitia ce i se face, arată că e spion rus...

Ultima arestare a fost efectuată în seara de 19 i. c. st. nou la oarele 9. Arestatul de astădată nu e un domn, ci o doamnă. Arestarea s-a făcut în punctul de frontieră Nouă-Suliți, între împrejurările următoare:

Intr-un cupeu de clasa I a trenului național, care sosește în gara Nouă-Suliți, câteva minute înainte de oarele 9 sara, sta o doamnă elegantă, care prin purtarea extraordinară de bitătoare la ochi, a atras atenția detectivilor, cari de obicei intră pe tren l, ce merge spre Rusia...

b-a.

Scrisoare din Cluj.

Frumoasa conferință în cadrele seratei literare, aranjată de desp. Cluj al „Astreii.”

Cluj, 22 April n. o.

La 5 oare d. a. a luat începutul reuniunii seratei literare a „Astreii” cu concursul studențimei universitare.

La cuvântul d-l păr. Păcurariu, directorul despărțământului și în frumoase vorbe țelmește bucuria de a putea sărbători și felicită pe noul ales canonic, în mijlocul nostru. (Zgomotoase strigăte de: trăiască!)

Arată apoi în avântate expresii meșteșugul Asociației și însemnătatea conferințelor de tot felul, ținute din încredințarea mamei noastre comune, care este Asociațiunea.

D-l Stoichiș, stud. în drept interpretă cu mult sentiment poezia de G. Popescu: »Cărol al IX-lea«

Urmează apoi magistrala conferință a lui Dr. V. Suciș despre »Raportul despre religie și filosofie«.

Vreme de 1 și 1/2 oară, d sa, ne desprindem cu atâta măiestrie lucrari de altcum pte subtile, cu un aparat de adevărat meșteșug, încât a eucerit cu totul pe audiență.

»Dar ce este, în urma urmelor, religia? — zice d-l conferențiar — această căutătură de sminteață, de care se împedecă în căutători, la tot pasul? — Pentru mine, care nu vede mai departe de vârful vârfului, și care nu face deosebire esențială între om și dobitoac, ei numai o deosebire de grad, în aceeași specie, religia este spărsul societății. Pentru un altul însă, cunoaște sufletul omeneș și lipsele

lui, religia e o cerință necesară a sufletului omeneș, ca el să se simtă bine și să fie îndestulit. Se ocupă apoi pe larg cu societatea francmazonă, alcătuită la Iasi, aduce citate din M. Străjan, A. C. Cuza și arată primejdia, la care putem ajunge, neimpedecând acțiunile bolnave, menite să stărbescă credința poporului nostru, care s-a adevărit de unul dintre cele mai credincioase popoare. Și este lămurit, peste orice îndoială, că de cele mai multe ori numai credința neclintită a mai susținut nefericitul nostru neam. De altcum firea omenească nu se îndestulește cu realitatea, îi trebuie ideal, supranatural și dacă nu-l are, și l făurește ea. De aceea zice d-l Suciș: »religia cu învățăturile și măgăerile sale e pretinsă de firea omenească. Ea trebuie să fie, și dacă nu e, să creștească. Dacă acum ne întorcem la religia creștină, atunci vedem, că ea din cele din urmă, începuturi până în ziua de astăzi, a preîntâmpinat cele mai înverșunate și mai dușmănoși lovituri. Și este de mirat, că lier cugetătorii niciodată n au difcultat legea jidovească, ori principiile diferitelor secte, cari se înmulțesc mereu. E de remarcă cazul lui Ferrer, când toată presa creștină a fost sedusă de izvoarele tândentioase, din cari a fost adăpată, despre nevinovăția acestui om. Când însă, cu schimbarea guvernului, actele s-au revidat și s-a constatat, că el a fost vrednic de moarte, toată lumea a tăcut. La noi încă au amuțit zările, căci le-au secăt izvoarele, din cari până atunci s-au adăpat un belșug. Și e regretabil mai ales la noi, când se dau lovituri bisericii, cari n-au altă menire, decât să ne divizeze, slăbească, ba chiar să ne cutopească!

Sunt semnele vremii, în care trăim, când lumea umblă buimăcită după ideal... Cu mult aparat ne arată apoi d-l conferențiar râvna omenească întru căutarea fericii, pe carea numai și numai religia ne-o poate asigura. Căci religia este aceea, care vrea să ne îndestulească »dorința de a fi todeauna, dorința după dreptate: de a se răsplăti binele și de a se pedepsi răul« și ne arată totodată calea și mijloacele spre a putea ajunge idealul dorit, care este: fericeala, după cum și-o închipuie unul fieștecarele.

Așa dară singură religia poate îndestuli aspirațiile, nădăjduirile și cerințele trușești și sufletesti ale omului. De aici se explică apoi și necesitatea religiei.

Cam aceste au fost gândirile atât de adânci și cu mult aparat tratate în cadrul acestei conferințe. Distinsul conferențiar a fost răsplătit cu caldăsoase aplauze și aclamări.

Corul universităților a întonat apoi: »Sfânt, sfânt!« compoziția bisericască atât de înălțătoare a d-lui G. Dima.

A urmat un solo de violină executat de d-l Putilean stud. med. Corul a cântat cu însuflețire, ca o încheiere a bogatului program: »Marșul cântăreților« de Porumbescu.

Entuziaste au fost vorbele d-lui păcurariu, mulțumind în calzi termeni d-lui Dr. Suciș, pentru frumoasa interesantă și instructivă conferință, studențimei universitare pentru sprijinul dat »Astreii« întru răspândirea culturii și par icăipătorilor.

De încheiere notez, că frumoasa serată literară s-a ținut în sala de sus dela »Hotel Central«. Public a fost numărös. S-a alcătuit din aproape numai preoții și învățătorii sinodali și studențimea universitară. Din Cluj intelectuali, au fost de tot puțini. Și de aceea de mare laudă trebuie să se împărțăsească!

Unde au fost on. domni, mulți la număr în Cluj, cari nici la glasul chemător al »Astreii«, nu mai tresar din indiferențismul lor?

A. Delascurla.

ȘTIRI.

— 12 Aprilie —

Restanțierii cu abonamentul pe cvartalul al doilea (Aprilie—Iunie) sunt rugați a și-l renou, căci altcum li se va întrerupe în curând espedarea ziarului.

Audiența Episcopului Dr. M. Cristea. »Drapelul« este informat, că în audiența particulară a episcopului Cristea, Maj. Sa s'a interesat de stările din episcopie, exprimându și dorința, că — fiind noul episcop un bărbat tânăr, va aduce toate în bună rânduială.

O premieră la Sibiu. Dela corespundențitul nostru aflăm, că în 8 Mai (Duminică Tomii) va fi la Sibiu premiera piesei d-lui Iuliu Enescu: »Dupa 6 ani«, al că-

rei subiect este luat din viața intelectualilor dela noi. La această premieră s'au angajat să colaboreze și trei artiști ai Teatrului național din București și anume: d-nii Petre I. Sturdza și C. Mărculescu precum și d-na Alice Sturdza. D-l P. Sturdza e reprezentantul școlii moderne italiene, creațiunile lui din »Neciniștii«, »Falmențul«, »Un dușman al poporului« au fost admirate mult de cunoscătorii artei dramatice.

A doua zi va fi reprezentația piesei: »Ginerile lui Poirier« de E. Augier și Jules Sandeau, o comedie, în care s'a bfețuesc moravurile aristocrației ușurate. Această piesă se joacă cu mult succes la »Comedia franceză« din Paris și e plină de învățăturii morale.

Amănunțe asupra acestor sări de teatru vom da într-un număr viitor.

Excursiunea elevilor liceului din Brașov. Din București ni se scrie: Eri (Sâmbătă) la oarele 11,15 dim. a sosit în Capitală un grup de 20 elevi ai liceului din Brașov, împreună cu domnii profesori Dr. Lacea și Dr. Blaga, la cari s'a alăturat și domnul profesor Precup dela gimnaziul din Blaj. Pe peron, excursioniștii au fost întâmpinați de d. I. Menciș din partea direcțiunii liceului »Francez-Român« și de câțiva studenți ardeleni. Elevii au fost conduși la lice-ul francez, unde împreună cu elevii institutului și d. G. Popa-Lisseanu, directorul institutului au luat masa. După amiază excursioniștii însoțiți de d. Popa-Lisseanu, au vizitat Mitropolia, Muzeul de științe naturale, Academia, Bis. »Domnița Balasa«, Ateneul, Camera deputaților, etc. Aseară excursioniștii au fost găzduiți tot la institut, iar azi dimineață au luat trenul de Constanța, de unde vor pleca prin Constantinopole la Atena.

Reprezentanții comunali români ai comunei orășănești Brașov sunt poftiți a lua parte la o consultare prealabilă mâne, Marți în 13 (26) Aprilie 1910, la 6 oare p. m. în Casina română. Obiect: Sedința comunală de poimâne. Brașov, în 12/25 Aprilie 1910. Ioan Lengeru, președ. clubului.

Inundațiile în România. Prefectura județului Bacău raportează ministerului de interne, că în urma ploilor din aceste zile, s'au produs mari inundații în acel județ. Mai multe poduri au fost distruse. Pârăcele venind mari, apele au cuprins pe localit. Curtea Gh. Banu, din comuna Vasiești, înecându-l. Serviciul tehnic al județului a luat măsuri pentru repararea stricăciunilor cauzate de inundații.

Diracțiunea tramvaiului ne anunță, că broșura cu noul mers al tramvaiului, care va intra în vigoare cu 1 Mai n., se poate căpăta la oficiul central din Str. Vămii Nr. 31 și la toate stațiunile tramvaiului.

Moștenitorul tronului spaniol surd-mut. Curtea din Madrid este foarte îngrijorată. Moștenitorul tronului, principele Alfonso, care a împlinit 3 ani, nu poate să vorbească de loc, dânsul este surd-mut. Medicii nu-l pot face nimic. Curtea e preocupată de întrebarea, dacă în cazul când principele va rămânea surd-mut, va putea fi moștenitor al tronului Spaniei.

Moartea lui Mark Twain. Răposatul scriitor american Mark Twain, al cărui nume adevărat este Samuel Langhorne Clemens, s'a născut în anul 1835. A avut un trecut foarte aventuros. Rând pe rând a fost tipograf, marinar, căutător de aur, jurnalist, conferențiar, librar etc. Operele numeroase ale celebrului umorist american au fost traduse în aproape toate limbile lumii.

Asupra ultimelor clipe ale lui Mark Twain se comunică următoarele amănunțe: Pacientul a petrecut o noapte destul de liniștită. Când s'a deșteptat, a spus persoanelor din anturajul său, că se simte mai bine. »Tot mai este viață în acest corp bătrân« zise marele scriitor. Mark Twain a cerut să i se dea ochelari. El a rezolvat mai multe afaceri și a semnat și un cec. După aceea a dictat secretarului o scrisoare către editorul său. Deși știa, că este intoxicat de nicotină, pacientul t tuși a cerut o țigare.

În timpul șederei sale la Bermuda, unde se dusesse în urma sfaturilor medicilor săi, Mark Twain a spus adeseori: »Tutunul și medicii mi-au distrus inima. Așa pățesc toți cei cari fumează câte 40 de țigări pe zi«. Văzând, că șederea la Bermuda nu-i face bine, Mark Twain se hotări să se înapoieze la Hartford. »Nu mai am ce căuta în lumea aceasta«, zise ei înaintea plecării sale dela Bermuda. Când și-a aprins ultima țigare, Mark Twain a zis pe un ton ironic: »Singurul meu prieten!« »Dă-mi ochelarii«, aceste au fost ultimele sale cu-

vinte, adresate ficei sale. Mark Twain căzu apoi într'un somn adânc, din care nu s'a mai deșteptat

Adunarea cercului a desp. II. (Sebeș) al »Astreii« este convocată pe ziua de 6 Mai n. la Sibiel. Intre obiectele obișnuite la ordinea zilei este și alegerea directorului și a comitetului, pe un period de 3 ani. Convocătorul este semnat de d-nii Sergiu Medean, director și Ioan Băilă, secretar.

Necrolog. În Morlaca a încetat din viață în 18 Aprilie Carolina Pop, în etate de 55 de ani. Odihnească în pace!

— În 17 Aprilie n. a încetat din viață în Mintiul-Gherlei Ilariu R. Roman, stud. cl. II. gimn. Pe răposatul îl deplâng nemângăiații părinți, frați și numeroase rudeni. Odihnească în pace!

Planurile și prelinimarele pentru adaptarea edificului comitatens se află depuse din 1—10 Mai n. a. c. în oficiul fapanului, unde pot fi luate în esaminare de cei interesați. Hotărârea asupra acestor planuri se va lua în cea mai apropiată adunare a comitatului.

Cercul Willand în Brașov. Reintors din străinătate, cercul Willand va da în Brașov câteva reprezentațiuni, având un program cu totul nou. Prima reprezentațiune, în care vor debuta și frații Willand, va avea loc Sâmbătă seara în 30 Aprilie n. Trupa va sta aici numai 5 zile.

Apollo-Bioscop. Luni în 25 și Marți în 26 Aprilie 1910: Grupa iasulelor Kananice (vedere). Catastrofa drumului de fer din Mülheim (vedere). Visul vizitiului (humor). Domnul prost la concediu (humor). Cănele vânătorului de porci sălbatici (humor) Cesar și fata regelui (dramă). Tutorile rău (dramă). Răsbunarea potcovarului (dramă). Insulele Moluca (colorat). După cererea generală încă Luni pentru ultima oară de văzut: Balul de moarte din Okörütó (fotografiat acolo pe loc). Rămășițele magaziei arse, cu corpurile sârmanilor arși. Înmoartarea nenorociților dela catastrofa. Căutarea răniților. — Acțiunea de ajutor.

Club Bibliografie.

Cheia pentru calcularea intereselor cu instrucțiune pentru folosirea ei. Sibiu 1910. Editura »Revistei Economice«. Prețul 50 fl.

»Cheia« de sus este o tabelă de cifre, cu ajutorul căreia prin o simplă înmulțire (X) se pot afla cu cea mai mare ușurință și siguranță interesele după ori ce sumă pe anumite zile. Se poate folosi la calcularea intereselor la cambii, depuneri etc. Se poate comanda la administrația »Revistei Economice« în Sibiu-Adygzeben. Prețul se trimite mai bine în mărci poștale.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 25 Aprilie. Camera deputaților a adoptat fără incident proiectul împrumutului de 220 milioane în a treia cetire. Viitoarea șediua va avea loc la 6 Mai.

Viena, 25 Aprilie. »Die Zeit« află că voiajul aerian al contelui Zeppelin la Viena s-a fixat pe ziua de 28 Mai. Calătoria se va face cu dirijabilul »Zeppelin III«. Sosirea la Viena va avea loc în 1 Iunie st. n.

Praga, 25 Aprilie. În toate ținuturile Bohemiei a căzut er și zăpadă. În regiunea deluroasă e ger și floarea pomilor roditori e amenințată. La Praga a nins de asemenea.

Belgrad, 25 Aprilie. Dia regiunile inundate sosesc știri grave. Până acum au pierit mai bine de 400 de ființe omenești. În 30 de sate apa a făcut pagube ce trec peste 10 milioane.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Succesorii.

Redactor respons: Ioan Spuderca.

Medicul român în Karlsbad Dr. ENEA NICOLA dela facultatea din Viena, dă consultațiuni în Karlsbad, »Feigenbaum« vis-à-vis de Mühlbrunn.

